

PRE HIGH-HOLIDAY MINI-SERIES

**KOL NIDREI:
HISTORY, SIGNIFICANCE AND THE REVOLUTION OF RABBENU TAM**

Jacob J. Schacter

Young Israel of Scarsdale

September 16, 2014

Young Israel
of Scarsdale

Living Inspired. Growing Together.

This Lecture series is dedicated in memory of Joseph Leib Adler,
יוסף אריה בן ישראל שלום הלוי, by his children Vivian, Gerry
and Joseph Adler.

Co-sponsored by the Aspis, Bonime, Fredman, Freudenstein, Gelles,
Gentin, Levenfus, Seligsohn, Shatz, and Stern Families.

ובך אמר ריש מתיבתא, מנהג שלנו ובבית רבינו שבבבל, לאחר שאוכלין וחרצין
לכתי כנסיות להחפיל תפלת ערבית, כיון שעומד שליח לבור לפרוס את
את שנת, מנרך ברוך שהחיינו, וכל כך למה שמה יהיה אחד מישראל שלא בירך,
אבל את רזה תלמיד חכם לבך בפני עלמו כשהולך לבית הכנסת הרשות בידו,
שאמרנו הלכתא אומר זמן בראש השנה וזיוס הכפורים. ואמרו זמן אומרנו אפי' בשוק:
ויש מי שעושין כך, כשעומד שליח לבור מהחיל ואומר.
כל גרים ואיסורים ושבעות וקיוסין וחרמין, שגדנו ושארנו ושחרמנו ושנשבנו
ושקיימנו על נפשנו בשבעה, מיום הכפורים שעבר עד יום הכפורים הזה הבא
עלינו, בבולם חורנו ובאנו לפני אבינו שבשמים, אם גדר גדרנו אין כאן גדר, ואם
שבועה נשבענו אין כאן שבועה, אם קיום קיימנו אין כאן קיום, במל הגדר
מעיקרו, במלה השבועה מעיקרה, במל הקיום מעיקרו, אין כאן לא גדר, ולא
איסור ולא תרם, ולא שבועה. ולא קיום. יש כאן מחילה וסליחה וכפרה, ככתוב
בתורתך ונסלח לכל ערת בני ישראל ולגר הגר בתוכם כי לכל העם ביטנה.
ואומר ברוך שהחיינו, לפי שאין כוס זיוס הכפורים לאומרנו: אבל שגרו מתיבתא
הקדושה שמהג שנות הוא זה ואכור לעשות כן¹: ומתחיל והוא רחום עד פורס
סוכת שלום עלינו ועל כל ערת עמי ישראל ועל יושלים: וסדר התפלות כך הוא,
יחיד אומר בסוף מנן, ורצה² והנחל לבניהם את יום הכפורים הזה באהבה,
לסליחה ולמחילה וכפרה ולמחול בו את כל עונותיו. וזרנו לחיים וכו'. ובאתה
גבור אומר מי כמך וכו', לדור דור, וקודם שיחמס אומר ובכן חן פחדך. ובכן הן

27 150
1118 177

במשפט: ושעיר חטאת אחר מלבד עלת התמיד ומנחתה ונסקה:
ט אלה תעשו ליהוה במועדיכם לבד מנדריכם ונדבתים לעלתיכם
א ולמנחותיכם ולנספיקים ולשלמיכם: ויאמר משה אל-בני ישראל ככל
אשר צנה יהוה את-משה: פפפ קס"ח פסוקים. לח"ל ק סימן. ואל"י פלה"ז סימן.

פרשת מטות

ב וידבר משה אל-ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר
צנה יהוה: איש כיידר גדר ליהוה או-השבע שבועה לאסר אסר על-
ג נפשו לא יחל דברו ככל-היצא מפיו יעשה: ואשה כיידר גדר ליהוה
ה ואסרה אסר בבית אביה בנעריתה: ושמע אביה את-גדרה ואסרה
אשר אסרה על-נפשה והחריש לה אביה וקמו כל-גדריה וכל-אסר
אשר-אסרה על-נפשה יקום: ואם-הניא אביה אתה ביום שמעו כל-

א תשיך לאחיה נשך בסוף נשך אכל נשך כל דבר אשר ישך: לנכרי תשיך
 ולאחיה לא תשיך למען יברכה יהוה אלהיך בכל משלח ידך על-
 כב הארץ אשר-אתה בא-שמה לרשתה: כי-תדר נדר
 ליהוה אלהיך לא תאחר לשלמו כי-דרש ידרשנו יהוה אלהיך
 כג מעמך והנה בה חטא: וכי תחבל לנדר לא-יהיה בה חטא: מוצא
 שפתיך תשמר ועשית כאשר נדרת ליהוה אלהיך נדבה אשר דברת
 כד כי תבא בקרב רעה ואכלת ענבים כנפשוה שבועה
 כה ואל-פליה לא-תמן: כי תבא בקמת רעה וקטפת מלילת
 כז כי-יךח וחרמש לא תגוף על קמת רעה: כי-יךח איש אשה
 ובעלה ויהי אם-לא תמצא-חן בעיניו כי-מצא בה ערות דבר וכתב לה
 ב ספר בריתת ונתן בידה ושלחה מביתו: ויצאה מביתו והלכה והיתה

חמישי
 כד
 כה
 כז

קבלת

א מתת הפסילים זבח כי-אינם יודעים לעשות רע: אל-תבהל על-פיה
 ב ולבה אל-ימהר להוציא דבר לפני האלהים כי האלהים בשמים ואתה
 ג על-הארץ על-כן יהיו דבריה מעשים: כי בא החלום קרב עגנו וקול
 ד בסיל קרב דברים: כאשר תדר נדר לאלהים אל-תאחר לשלמו
 ה כי אין חפץ בכסילים את אשר-תדר שלם: טוב אשר לא-תדר
 ו משתדר ולא תשלם: אל-תמן את-פיה לחטיא את-בשרה ואל-
 ז תאמר לפני המלאך כי שגגה היא למה יקצה האלהים על-קולך
 ח וחבל את-מעשה ידיך: כי קרב חלמות והבלים ודברים הרבה כי את-
 ט האלהים ירא: אם-עשק רש וגל משפט וצדק תראה במדינה אל-

ה
 ו
 ז
 ח
 ט

טורי זהב יורה דעה רג רד הלכות נדרים שפתי בתן באר הטלה

א כתיבה נדרים דף כ' ט"א
 ובסיים שם שפוק למשל
 בטובות דמחירי טי :
 ב המטרה דשואל אם דף כ"ב
 ט"א וירקב מדמיו וכי שחל
 נדרו וכי : ג טא דד דשי
 למה דרכ ספוק מספוק הוצר
 כמות דף ע"א : ד יבטלמי
 ט"ק נדרים: (ט"א) שפוקים
 ט המטרה שפוקים: ה כתיבה
 ו כתיבם סוף כלכות נדרים
 ומכאן רחוק שפוקי נדרו לבי
 חלוט וכי כתיב : ז כתיבה
 שם דף ט' ט"א וכלשון מלא
 רש דף ט' כי קאמר כי יהודים
 נדרים נדר לא אמר וכו' וכי
 ט"א ט"א : ח שם נדרים: ט כתיבם
 שם : י מוטבות נדרים חלוטין דף
 ו ידן יקרב וכו' ויעקב נדר
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 נדרים ט"א וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'
 וכו' וכו' וכו' וכו' וכו' וכו'

ב פנקס בו' . כלומר מן השמים פוחתין פנקס מטעו
 ומזקקים נכס: ב וה"ם בו' אבל אם נדר לצדקה או
 להקדיש בו' . ועל רש' רח"ל : ג וכן אם נשבע . פי' דנשבע
 כתיב לא ינקט ולק' יש ממזינין כשבעה דלין לה הכוס כדליתא
 בעור וכו' לקמן סי' ר"ל וע"ש :
 ד יאמר בלא נדר . ר"ל שיאמר
 כפירוש בלא נדר חבל אין פירושו
 שיפסוק סתם ולא יאמר סתם
 שחם הוא נדר . פרישה . ועל סי'
 טשס נמשס נדר דחף חס פסק
 שחם הוא נדר . פרישה . ועל סי'
 רנ"ז סוף ג' ד' : ה שרי ליה
 למנדר בו' . מינו חפ"י כדבור
 בעלמא שאומר חש"ט הוי עליה
 חייב נדר כדלקמן סי' ר"ג סוף כ'
 וכ"ש רנ"י ירוחם יניד ח"ג והסמ"ג
 דף ע"א סוף ט"ג ושאר פוסקי'
 ו מצוה לישבע בו' . חף על טכ
 דשבעט לוי חל על דבר מלוה
 כדלקמן סי' רנ"ט מ"מ שרי ליה
 לח"ט לזרוחיס נפשיה : ט"ט :
 ר"ד א בדבר הנדור . ללמקו
 כדכר האסור כדלקמן ר"ס
 ר"ס : ב ככר זה עלי בקרבן
 וכ"ש (*) חס אמר קרבן עליו ככר זה
 וכן כוא ככרין ריש נדרים : ג יאמר
 עלי בו' . ולא המזינין כדון
 לנדר האסור משום נד' חסור דלקמן
 סימן

הלכות נדרים
 רג איזה נדרים משוכחים ואיזה הם מגונים .
 וכו' ו' סעיפים :
 א * אל תהי גייל בנדרים ב כל הנודר (א) אף
 ע"פ (ה) שמקיימו נקרא רשע (א) ונקרא חוטא :
 ב (ב) ו אחר אדם נדרו (ב) א (ג) פנקסו
 (ג) נפתחת :
 ג * הנודר כאילו בונה כמה בשעת איסור הבמנת
 והמקיימו (ד) כאילו הקריב עליה קרבן ששבו
 יותר שישאל על נדרו ב (ה) והני מילי בשאר נדרים
 י אבל נדרי הקדש מצוה לקיימן ולא ישאל עליהם
 אלא מרוחק : (ג) ג (ד) וכן חס (ג) נשבע על איזה נדר לא
 ישאל עליו אלא מזומן (מנדי סי' ג' דשפוקים כשס מוהר"ם וע"ש
 ע"פ סי' ר"ז) :
 ד (ה) יצריך ליווד שלא יודר שום דבר (ו) ואפי'
 צדקה אין טוב לידור * אלא אם ישנו בידו יתן
 סיד ואם לאו (ד) לא ידור עד (ז) שיהיה לו
 * ואם פוסקים צדקה ויצריך לפסוק עמהם
 ד (ס) (א) יאמר בלא נדר :
 ה (ז) בעת צרה מותר לנדור :

רג (א) וע"פ שמקיימו נקרא רשע . פי' כיון שאינו מנקט
 להסיריו וסאי דנקרא רשע כוא דברי שמואל בנדרים (דף כ"ב)
 וסאי דנקרא חוטא כוא כתיבה (דף ע"א) ועבור כתיב שייסס וקסס
 למה מורס ככתיבה דכוס חוטא וסא חפ"י רשע כוס חוטא דילוף
 לה מספוק וכי תחלל לנדור לא יסיס
 כך מלא קסס חקרה גופים כן דסא
 גס שמואל ילף חקרה גופים כן דסא
 ור"ס שקסה על כס"ט ככתיב כשון
 זכ נקרא רשע ונקרא חוטא למס
 סוכי כלל חוטא כיון ששטאו רשע
 ור"ל דיש חילוק בדבר דסא יש לו
 פתח לכויר וליט מחיר נקרא רשע
 וחס לא מלא פתח עדיין כדלשכסן
 דף כ"ג דרכן כוי מלערי מאוד
 כשכל ר"ס בר רב שלח מלא לו
 פסא וע"י חמר דמימ נקרא חוטא כל
 זמן נדרו עליו כיל כסו : (ב) פנקסו
 נפתח . כבור כשס ירושלמי דרש
 לה עקרא דחמר נדרים לכרך ומכיה
 קודם לזה דרשא חמר כל שמחיל
 לנדור פנקסו מחכסן וחמר כך
 מניח דרשא זו שבעיק כחן כשס
 דני חמר ונרס לויכא בין
 ככסו דרשא פלוגתא דר' מאיר
 ור"י ריש טלוי דר' מאיר סבירא
 ליה כוב מוס ומוס שאינו טודר
 כל עיקר ור"י סבירא ליה טוב
 מוס עיקר ונד ומשלים דסדרשא
 רשאוה ס"ל כרבי מאיר על כן חמר

תקנג. ואמר בכל נדרי מיום כפורים זה עד יום כפורים הבא עלינו. ואינו אומר וקניסתי אלא וקונסי. ואומר דאיתחרטנא בהון. לאחר שאומר ג' פעמים כל נדרי אינו אומר ככתוב בתורתך, [משום דקרא לא קאני אנדרים]. כי אם ונסלה. [משום דכתביב ודי יסלח לה, מלמד שהמופרי צריכים כפרה]. ואומר סקילה ושרפה. הרג וחנק.

שבלי סדר יום הכפורים שמו שמו שיז הלכתי קמז

קמיה דרב נחמן הרואה קרי ביום הכיפורים יראג כל השנה כולה ואם עלתה לו שנה כובשת לו שהוא בן העולם הבא אמר רב נחמן בר יצחק חדע שכל העולם כולו רעב והוא שבע כי אתא רב דימי אבר אברי במערבא כפיש דוי פגי ומבגי [שנאמר יראה זרע יאריך ימים]:

[שמו] דין איסור מלאכה ביום הכיפורים.

וכל מלאכה ופולפול או הוצאה הנאכרת בשבת אסורה ביום הכיפורים דקייבא לן עירוב והוצאה לשבת עירוב והוצאה ליום הכיפורים והא דאמר רפרם בפרק שני שעירי עירוב והוצאה לשבת ואין עירוב והוצאה ליום הכיפורים בייחוד ליה בכריתות פרק אברו לו. ואמרין עלה דליהא דהא דרפרם ברורה היא. ואסורין בקניבת ירק בן ביום הכיפורים שחל להיות בשבת ובין ביום הכיפורים שחל להיות בחול וכן אין כפציען באגוזים ואין כפרסין ברימונים ודבי איתוקבא בשבת פרק אלו קטרים:

[שיז] דין סדר תפלת ערבית והותר נדרים כליל יום הכיפורים.

בערב יום הכיפורים הולצין מנעליהן מבעוד יום שרדי נעילת הסנדל סן העינוין ובאין יהיפין לבית הכנסת ובתפלת ערבית עובר שלית צבור כאיפה ויראה ברתת וזיע ואמר כל נדרים ואסורים כו' ויש רגילין לברך על מצות היתר נדרים ושבועה^(*) ונראה בעיני שאין טוב לברך והוא ברכה לכסלה. מצאתי בשם רבינו תם וצ"ל שהגיה והגהי לומר ביום הכיפורים הזה עד יום הכיפורים הבא עלינו מלהון אתחרטנא בהון וכתב שכן עיקר והאומר ביום הכיפורים שעבר אינו אלא מועה שאי אפשר לו אלא להתיר את עצמו ובלא הרפה דמעיקרא ובלא יחיד מוסחה או שליטה הדיוטות ועוד שהלכה כרב פפא דהוא בררא דאמר בפ' השולח נפ שצריך לפרט את הגדר וחבי נהיגין אלא ביום הכיפורים הזה עד יום הכיפורים הבא עלינו עיקר וסבך לדבר הא דאמרין בנדרים הרוצה שלא יתקיימו נדריו של כל השנה יעמוד בראש השנה ויאמר כל נדרים שאני עתיד לידור יהיו בפליק ובלבד שהוא זכור בשעת הגדר. וכה שנהגו לאומרו פעמים יצחק רוב דברי הכמים משולשים. בגל זו בגל זו בגל זו קופה זו קופה זו קופה זו במנחות. וכן הלוח הנעל [הלוח הנעל הלוח הנעל] וכן רוב דברים מותר לך מותר לך מותר לך. ואני שמעתי שיש מקומות שאומרים אותו פעם אחד וכן נראה אך לפי שמוחם הרגילו ג' פעמים בעין היתר נדרים והוספו כן במחזורים ישנים תוך מגורת הישנות וחקנת הקהילות שהיו מרבים שהוא היתר נדרים ודברי הבאי ופרחין באורי. וכה שתקנו לומר כך ביום הכיפורים ולא בראש השנה כמו שהוא במשנה סיגוס ביום הכיפורים כיוול מלאכה ואיבא כינופיא טובא וסמך הוא לראש השנה ופעמים שיום הכיפורים נקרא ראש השנה כדכתיב בראש השנה בעשור להחדש ואמרין אי זו הוא שנה בראש השנה שלה בעשור הוי אומר זה יוכל עד כאן לשונו ורבינו ישעיה וצ"ל השיב עליו בפסקין והו נוסח דבריו ראיתי שרבינו תם וצ"ל הלה המעט כל נדרים שאנו אומרים ביום הכיפורים על הרך זו. שאנו מתנים ביום הכיפורים זה שכל נדרים שאנו עתידין לעשות מהיום ועד יום הכיפורים לשנה הבאה יהיו בפליק ושיבש הלשון שאומרים בני העולם ביום הכיפורים שעבר עד היום הזה אלא צריך לומר ביום הכיפורים זה עד יום הכיפורים העתיד לבא עלינו תם שיבש שנדרנו אלא יעתידיק לידור ואינם נראין לי דבריו חדא דאמרין רב הונא בר היננא סבר לבידרשיה בפירקא אמר ליה רבא הנא סתים לה סתוסי כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים ואת דרשת ליה בפירקא אלמא אינו טוב להודיע את ברבים ואנו עושין כן ברבים ביום שהיא לבליהיה ולכפרה וסקולין בנדרים ועוד שאנו משנין הלשון האמור בספרים שאומרים כל העולם ושכתוב במחזורים. ונראה לי מה שאנו אומרים שנדרנו ונם ביום הכיפורים שעבר עד יום הכיפורים הזה הבא עלינו היא עיקר ומעט הדבר למה תקנו הראשונים לומר כך כליל יום הכיפורים משום דקיי"ל דעל כל עונות שבתורה אם עשה תשובה יום הכיפורים מכפר וראו הראשונים ששום עון אינו מעב [את] הכפרה שאם יעשה אדם תשובה שלא יחא יום הכיפורים מכפר אך עון הנדרים שאם נדר ליהן צדקה אין יום הכיפורים מכפר עד שישלם את נדרו שכל דבר שהוא מחויב אין יום הכיפורים מכפר כדהנן בכריתות הייבי חטאות ואשמות וודאין שעבר עליהן יום הכיפורים חייבין להביא אחר יום הכיפורים אלמא אין יום הכיפורים פוטר

(*) פיין להנן מהו הסיון.

כָּל נִדְרֵי

All vows, * prohibitions, * oaths, * consecrations, * konam-vows, konas-vows, or equivalent terms * that we may vow, * swear, consecrate, or prohibit upon ourselves — [from the last Yom Kippur* until this Yom Kippur, and] from this Yom Kippur until the next Yom Kippur, may it come upon us for good — regarding them all, we regret them henceforth. They all will be permitted, * abandoned, cancelled, null and void, without power and without standing. Our vows shall not be valid vows; our prohibitions shall not be valid prohibitions; and our oaths shall not be valid oaths.

becomes forbidden to me), while a shevuah alters the status of the person (i.e., I am forbidden to enjoy the apple).

תְּנִיחָה — Consecrations. This is a specific form of declaration that was used to sanctify something as the property of the Kohanim or of the Temple.

קוֹנָם — Konam-vows, konas-vows. Essentially these are substitute terms for the word *korban*, offering. Thus they are substitutes for the classic *nedar* form of 'This should be forbidden to me as if it were a פֶּקֶד, offering.' According to R' Yochanan, these words are foreign language equivalents for the word 'offering.' According to Reish Lakish they are slang terms devised by the Sages. The Sages invented these expressions because it was common for people to use the Scriptural term חֵטְא, a *korban* to Hashem, and the Sages wished to discourage the unnecessary use of God's Name (Nedarim 10a).

עֲוֵנוֹת — Or equivalent terms. Although there are standard terms used to effect a *nedar* such as *korban* or *nazir*, corruptions of these terms are also acceptable provided their intent is clear. *Konam* and *konas* are examples of such

equivalents. Another example is the use of *nazik* or *nazibach* instead of *nazir* (Nedarim 2a and Nazir 2a).

וְהָיָה כִּי יִשְׁבַּח אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל... The form and translation of this group of words is part of the controversy whether *Kol Nidrei* refers to past or future vows, as explained in the introductory remarks (p. 52). The literal translation of פֶּקֶדֶד is *we have vowed*, in the past tense. Since most communities have adopted *Rabbeinu Tam's* version that *Kol Nidrei* refers to future vows, many authorities have changed פֶּקֶדֶד to the future tense בְּיָמֵינוּ, but this change has not gained common acceptance. Our translation in the future tense, therefore, is not literal, but follows the context of *Kol Nidrei*, as interpreted by *Rabbeinu Tam* and most commentators.

וְהָיָה כִּי יִשְׁבַּח אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל... From the last Yom Kippur, The Vilna Gaon and R' Yaakov Emden interpolated this phrase, so that *Kol Nidrei* would refer both to past and to future vows. According to those who make this interpolation, the word פֶּקֶדֶד, as noted above, would be translated literally: *that we have vowed*.
וְהָיָה כִּי יִשְׁבַּח אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל... They all will be permitted. The

כָּל נִדְרֵי, * וְאִסְרֵי, * וְשִׁבוּעֵי, * וְחַרְמֵי, * וְקוֹנָמֵי, * וְקוֹנוֹסֵי, * וְכַנְוֵי, * וְדִאֲסַרְנָא, * וְדִאֲחַרְמֵנָא, * וְדִאֲסַרְנָא עַל נַפְשֵׁתָנָא. מְלוֹזִים כַּפּוּרִים וְשַׁעֲבָרֵי עַד יוֹם כַּפּוּרִים זֶה, וּמְלוֹזִים כַּפּוּרִים זֶה עַד יוֹם כַּפּוּרִים הַבָּא לְטוֹבָה. כְּפֻלְדוֹן אֲחַרְמֵנָא בְּרוֹן. כְּפֻלְדוֹן יְהוּזוֹן שְׁבִיקוֹן, שְׁבִיתוֹן, כְּפֻלְדוֹן וּמְבַקְלֵיז, לֹא שְׁרִירִיז וְלֹא קְיוּמִין. נִדְרָנָא לֹא נִדְרֵי, וְאִסְרָנָא לֹא אִסְרֵי, וְשִׁבוּעֵתָנָא לֹא שִׁבוּעוֹת.

extreme. Neither the translation nor a concise commentary can give more than a very general idea of its meaning. As noted in the introduction to this section (p. 52), this selection, like *Kol Nidrei* itself, implies that God, too, can annul His oaths, as it were. Specifically, we express the subtle hope that He will annul the oath that prevents the Redemption of Israel.

כָּל נִדְרֵי / כָּל נִדְרֵי

עִל דְּעַת תְּקִיבֵי — With the approval of the Omnipresent. This is a formal declaration through which the elders of the congregation invite the participation even of transgressors who may have been excluded from the synagogue. On Yom Kippur, all Jews must join together to pray and repent. (See 'Permission to Transgressors', page 54.)

In some texts the phrase order of this declaration is reversed: עִל קְוֵלָהּ, וּבִשְׁבַח עַל קְוֵלָהּ... עִל דְּעַת תְּקִיבֵי וְעַל דְּעַת קְוֵלָהּ אֲנִי... In the connotation of the Court above and in the connotation of the Omnipresent and with the approval of the Omnipresent, we sanction...

עִל דְּעַת תְּקִיבֵי — In the connotation of the Court above. This special permission is declared by the leaders of the congregation on behalf of

both the Heavenly and earthly assemblies. It should be understood, however, that this invitation to transgressors does not imply that their sins are automatically forgiven. Only personal repentance can accomplish that.

כָּל נִדְרֵי — All vows. As noted in the introduction (p. 52), *Kol Nidrei* is a declaration that deals with the various categories of vows and oaths. Several examples are specified, as follows:

וֹצֵר — Vows: A vow through which one accepts a prohibition upon himself. In the standard form of a *nedar* one says: This item should be forbidden as if it were a פֶּקֶד, Temple offering. By saying this, the person making the vow declares that all prohibitions forbidding the use of an offering should apply to the item in question.

וְחַרְמֵי — Prohibitions. This, too, is a *nedar*, whereby a person imposes a prohibition upon himself simply by saying, for example, 'All apples are hereby forbidden to me.'

וְשִׁבוּעֵי — Oaths. By means of a *shevuah*-oath, one obligates himself either to do or to refrain from doing or enjoying something. The difference between a *nedar* and a *shevuah* is that a *nedar* alters the status of the object (i.e., this apple

ה' תש"ב
 פועל יום
 חזן

שאלה קמ"ב (ג) ומי ששאלו בענין שאלה של מרי
 כלתו. וגם כענין המים שבו נמנה ויחידה. שמע רשעי נמנו
 נמשל מדוע כו'. כמין נעמד.

השוכה

בני כמניו נחמדי על עם שרמו אל שרמם
 ואלו האמורים על למד כנס שודת וסוד שון
 סגל מסוח וחיובו נלון נחיל. ולא סח כנס שודת וסוד שון
 לרטי על נורו. כי סלסם נכרוו שסמיה סקדמו סולסמו על
 נהררים שטברו. ויחידה כו' הול וול עבר. סלל סל סס נשול
 שרטי דס רים לריכו סל על כרתי לסמו סמוס סוק סמרי
 ולי דנור סו דנר נין חרופס. והרלים נרתי סקוס סמרי.
 וק כול וסממס ולימר על נססנס. סל נניו סלסין דד
 סל סול. נלון חרנוס עם ליק סז ננירו. ולן לא יסס סלסין
 סוסים עם סוס לוחח סחול כני רלסין ולוכה סרול נבי סרי.
 לסחיק ננוס סיס נמקמו ולסנו מקמו ולסומו ולססו לסס
 סזס ס לססר כלל ולסו סול סזיוו וסממרי. ולן סקוס לקיימו
 ססיל רים. סס לא נחסס סניקו וסססכו כול סעבר לססר.
 סלל נלסין דברי סקדמוס ולי סססין על ססבר. ולן לי ככ
 ססס נסולס. מלי לחוס דרריס סולל ולל סו סמו לקיס. סלי
 סמג סמר כסתי סלסונוס ולסול נוסמו דנרלס ורידו וסססנוס
 וסססנוס ולסרלס וריסו כו' סיוס כסוריס סעבר כו' ומרי סז סר
 כו' ולסס יי סל. עם סללסי סו סמורין נרסי סעבר וסמין
 על סלסלס כסססיל ניסיס. מיס סמכ סוקוכ סוקכ :

Chazzan three times, then congregation three times:

ונסלח* לכל עדת בני ישראל ולגר הגר בתוכם, כי לכל
 העם בשגגה.¹

Chazzan:

סלח נא* לעון העם הזה בגדל חסדך, וכאשר נשאתה
 לעם הזה ממצרים ועד הנה,² ושם נאמר:

Congregation three times, then chazzan three times:

ויאמר יהוה סלחתי* בדברך.³

The chazzan recites the following blessing aloud. All members of the congregation, except those who recited this blessing at candle lighting, recite it along with the chazzan in an undertone.

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו
 והגיענו לזמן הזה.
 (Cong.—Amen.)

Chazzan three times, then congregation three times:

ונסלח May it be forgiven* for the entire congregation of the
 Children of Israel and for the stranger who dwells among
 them, for [the sin] befell the entire nation through carelessness.¹

Chazzan:

סלח Please forgive* the iniquity of this people according to the great-
 ness of Your kindness, and as You have forgiven this people
 since Egypt and to this point.² And there it was said:

Congregation three times, then chazzan three times:

**And HASHEM said, 'I have forgiven*
 according to your words.'³**

The chazzan recites the following blessing aloud. All members of the congregation, except those who recited this blessing at candle lighting, recite it along with the chazzan in an undertone.

ברוך Blessed are You, HASHEM, our God, King of the universe,
 Who has kept us alive, sustained us, and brought us to this
 season.
 (Cong.—Amen.)

